

Самур

№ 3 (329) 2019-йисан 30-март

1992-йисан январдилай акъатзава

Цийивилер

www.samurpress.net

Гъар йисуз рикел хкизва

Азербайжанда гъар йисан 31-март большевикри ва эрмени дашнакри Баку шегьерда ва Баку губернидин регионра – Шамахида, Къубада, Хачмаза, Ленкоранда, Гъажикъабудда,

Саянда, Зенгезурда, Къарабагъда, Нахчиванда ва маса чкайра ивиар экъичай, азербайжанвиар кьирмишай югъ хъыз кьейд ийизва.

Гъукуматдин тварцихъай тир чешмейрай малум жезвайвал, 1918-йисан мартди кыле фейи геноциддин вахтунда большевикри ва эрмени дашнакри 12 агъзур азербайжанви яна кьенай, цъуд агъзурралди инсанар гелни галачиз квахънай. 1998-йисан 26-мартди Азербайжан Республикадин Президент Гейдар Алиева 31-март «Азербайжанвийрин геноциддин югъ» хъыз кьейд авун паталди кылди серенжам къабулна.

Лезги рушан агалкъун

Дагъустандин Гъукуматдин Педагогикадин Университетдин къецепатан чаларин факультетдин II курсуна келзавай Етара Мирзаханова ингилис чалай виридушна хъиз конкурсдин гъалиб хъанва. Гила ада къецепатан ульквейрин студентрихъ галаз санал ругуд вацра Польшада Краковдин Педагогикадин Университетда келда.

Лезги руш келунин гъакъидивни гъа университетди таъминарда.

Вич Магъачкъала шегьерда яшамиш жезвай Етара асул Хив райондин Архитрин хуэрай я. Ада Магъачкъаладин 37-нумрадин гимназия кьизил медалдалди акъалтарна. Жегъил руша гъакъин вокалдай ва фортепианодай пуд яру диплом ва ЭВМдин оператордин диплом къачунва. Грант къачур рушаз гила илимдин рекъай цийи агалкъунар къазанмишдай мумкинвилер хъанва.

Вичин 18 яшар тир Етаради гъакъин ингилис чалай Магъачкъалада ва Москвада кыле фейи конкурсрани сад лагъай чкаяр къунва.

Фермерди акъуднавай агрегат

Кцар райондин Ясаб хуэрун эгли Реваят Незерова шумуд йисар я хуэрун майишатда къвалахиз. Азербайжандин Хуэрун Майишатдин Институтдин агрономиядин факультет акъалтарай ада фермер яз 25 гектардин чилериз къуллугъзава. Ам багъманчивилихъ, селекцидин крарихъ, техникадихъ галаз марагълу кас я. Ада хуэрун майишатдин маса магъсулар хъиз картуфарни цана агакъарзава.

Картуфар жуэрейриз чара авун четин тирди акур Р.Незерова и кар регъятардай агрегат акъудун къярардиз къачуна. Эхирни ам вичин мураддив агакьна. Касди картуфар чара ийидай электрикдин агрегат акъудна. Адан деталарни вири вичи расна. Къуд камерадин и агрегатди къвалахзавайбурун къадардилай аслу яз 8 сятдин кьене 24-48 тон картуфар жуэрейриз чара ийидай мумкинвал гузва.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ CƏNAB İLHAM ƏLİYEVƏ

Möhtərəm Prezident! Sizin Azərbaycanın daha da tərəqqi etməsi naminə göstərdiyiniz gərgin və səmərəli fəaliyyətinizdə ədəbiyyat və incəsənət xadimlərinə, yaradıcı insanlara qayğı xüsusi yer tutur. Ona görə də ölkə başçısını daim yekdilliklə dəstəkləyən respublikamızın ləzgi ictimaiyyəti adından Sizə müraciət edirik.

2019-cu ilin mayın 18-də Dağıstan poeziyasının görkəmli nümayəndələrindən biri, Maksim Qorkinin “XX əsrin Homerı” adlandırdığı Süleyman Stalskinin anadan olmasının 150 illiyi tamam olur. Böyük şair ilk məktəbi Bakı fəhlə sinfi içərisində keçmişdir. O, özünün bir çox şeirlərini də qardaş Azərbaycan xalqının dilində yaratmışdır. Onun Azərbaycan və Dağıstan xalqlarının dostluğunu təənnüm edən

şeirləri əvəzsiz noeziya nümunələridir.

Dağıstanın ilk xalq şairi Süleyman Stalskinin əsərləri keçmiş SSRİ xalqlarının, həmçinin dünyanın yüzdən çox ölkəsinin dillərinə tərcümə olunmuşdur. Bu il Rusiya Federasiyasında, o cümlədən Dağıstan Respublikasında şairin 150 illik yubileyi təntənə ilə qeyd ediləcəkdir.

Möhtərəm Prezident! Azərbaycanın ləzgi ictimaiyyətinin arzusunu nəzərə alaraq Bakıda görkəmli şairin 150 illik yubileyinin keçirilməsinə dəstək verməyinizi və yubiley tədbirində şəxsən iştirak etməyinizi Sizdən xahiş edirik.

**Azərbaycan Respublikası
“Samur” Ləzgi Milli Mədəniyyət
Mərkəzinin idarə heyəti,
“Samur” qəzeti
redaksiyasının kollektivi**

ƏLİFBAMIZA DƏYMƏYİN!

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin kiril qrafikalı ləzgi əlifbasını dəyişdirmək, onu latın qrafikasına keçirmək niyyətindən xəbər tutan və həmin məsələni 28 noyabr 2018-ci il tarixli sayında “Bir xalqın iki əlifbası?”, “Metodikadan kənar kitab” sərlovhəli məqalələrlə xalqa çatdıran “Samur” qəzeti bu mövzuda çıxışlarını davam etdirir.

Əvvəlki çıxışlardan, həmçinin qəzetin 19 dekabr 2018-ci il və 28 fevral 2019-cu il tarixli saylarında dərc olunmuş “Ləzgi əlifbası tarixindən” və “Görüş oldu, amma düyün açılmadı” sərlovhəli məqalələrdən sonra redaksiyamıza yüzlərlə məktub daxil olmuşdur. Həmin

Nazirliyin hazırladığı əlifba kitabının “siqnal” nüsxəsi çıxmamış, cənab Prezidentə müraciət etmək lazımdır. Bu, bizim hər birimizin borcudur. Problemlə bağlı online müraciət yaradıb, online imza toplamağı təklif edirəm (Online Petisiya). İndi belə etməsək, sonra gec olar.

Rəşad ƏLİYEV

Bu məsələdə fəal olmaq hər bir ləzginin borcudur. Bu, bir xalqın dilinin məhv edilməsinə istiqamətləndirilmiş siyasətdir. Bütün lazımi orqanlara müraciət etmək lazımdır.

Rasim MUSTAFAYEV

Ölkə başçısına müraciət etmək lazımdır. İnanıram ki, müsbət təsir göstərəcək. Gəlin onlayn petisiya təşkil edək.

Sudya MANÇAROY

Mən əlifbanın latın qrafikasına keçirilməsinin qəti əleyhinəyəm. Ləzgi dilində dərs keçməmişəm, amma oxuya bilirəm.

Əmir ƏMİROV

məktublarda oxucular 1938-ci ildə kiril qrafikasını əsasında yaradılmış müasir ləzgi əlifbasının latın qrafikasına keçirilməsi məsələsinə öz münasibətini açıqlayaraq narazılıqlarını bildirmiş, bunu Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasında ana dilinin qorunub saxlanması və inkişaf etdirilməsi ilə əlaqədar əzərlə xalqlara verilmiş hüquqların pozulması kimi qiymətləndirmişlər.

Məktublarda qeyd edildiyi kimi, həm Dağıstanda, həm də Azərbaycanda yaşayan ləzgilər bir xalq olaraq vahid əlifbadan istifadə etməlidirlər. Bu respublikalarda ayrı-ayrı əlifbaların işlənməsi mövcud ədəbi-mədəni əlaqələrin kəsilməsinə gətirib çıxarar, xalq son 80

Ləzgi əlifbasının dəyişdirilməsinin əleyhinəyəm. Biz hamılıqla dilimizin qorunmasına və inkişafına nail olmalıyıq. Ana dilimizə müdaxilə etməyə özümüzədən başqa heç kəsən haqqı yoxdur. Ümid edirik ki, müraciətimiz cavabsız qalmayacaq.

Rafiddin RƏFİXANOV

On ildən sonra deyəcəklər ki, ləzgi dilində danismayın. Cox acınacaqlı vəziyyətdir!

Sabir SEVZİKANOV

Razılıq əldə olunmasa, bizə zorən qəbul etdirilən əlifbadan imtina etmək xalqın hüququdur.

Orduxan MƏLİKOV

Qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş qaydada etiraz və təkliflərimizi bildirək. Məsələhləşmələr apararaq. Yoxsa bir yığın insanın bütöv bir xalqın dili və əlifbası ilə istədiyi kimi davranması yolverilməzdir. Bu qərarı verənlərin ümumiyyətlə ləzgi, rutul, saxur dilləri haqqında məlumatları varmı? Ləzgilərin yarısı Samurun bu tərəfindədir. Kirildən latına keçmək xalqa çox böyük zərbə vurur. Bu məsələni ciddi müzakirə etmək

il ərzində kiril qrafikasını ilə nəşr edilmiş ədəbiyyatdan, kitablardan, qəzet və jurnallardan məhrum olar.

Məsələnin araşdırılması ilə əlaqədar redaksiyamızın əməkdaşları “Samur” Ləzgi Milli Mərkəzi idarə heyətinin sədri İmran Rzayevlə birlikdə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyində, Milli Elmlər Akademiyasında, Milli Məclisin bəzi deputatlarının qəbulunda olmuşdur. Lakin buna baxmayaraq, hələ də əlaqədar rəsmi orqanlar tərəfindən məsələyə aydınlıq gətirilməmişdir. Bu sahədə redaksiyanın dəstəyi yalnız yüzlərlə oxucudur. Aşağıda onların bəzi məktublarını dərc edirik.

lazımdır. Çünki Konstitusiyamızda yazılıb ki, hər bir xalqın öz dilini inkişaf etdirmək hüququ var.

Rəşad GÜLƏHMƏDOV

Kor-koranə ləzgi dili ilə bağlı qərar qəbul etmək bu dilə biganəliyin əyani sübutudur. Ləzgi dilinin kiril qrafikasına ilişməkdənsə, dövlət dili olan Azərbaycan dilinin inkişafına çalışmaq vacibdir. Respublikada reklam lövhələri, banerlər əcnəbi dillərdə yazılır, televiziya kanallarında Azərbaycan ədəbi dili deyil, danışq dili geniş vüsət alıb. İşdə və evdə rusca danışanlar Qusarın dağ kəndlərində kiril qrafikalı əlifba ilə yazan uşaqların yazısında səhv tapıblar. Böyük uğurdur!!!

Ramil ALXASRİN

“Biz də çətinliklərlə üzləmişik” deyənlər təhsil nazirliyinin rəsmiləri ləzgi dilinin özəlliklərini haradan bilsinlər? Bizim bogaz samitlərimiz barədə onlarda təsəvvür belə yoxdur, olsaydı, belə tələsik addım atmazdılar. Biz o qədər də biganə deyilik ki, hər ölinə fürsət düşən məmur əlifbamızla istədiyi kimi rəftar etsin.

Elşən TALİBOV

ВСТРЕЧА С ИЗВЕСТНЫМ АМЕРИКАНЦЕМ

Министерство культуры Азербайджана организует вечер-знакомство со знаменитым американским поэтом, писателем и литературоведом, доктором филологических наук, профессором и президентом Сената Делавэрского университета, лауреатом почетной литературной премии Виктория Урбано, присвоенной за сборник стихов «Вызов», автором книг и литературных статей, опубликованных в Испании, США, Канаде, Южной Корее и Азербайджане - Александром (Селим Азимович) Селимовым.

Эта уникальная возможность встречи с невероятной личностью и достигшим большого успеха автором, представится жителям и гостям нашей столицы 6 апреля в 15.00, в стенах роскошного, и вместе с тем уютного и всеми любимого Международного Центра Мугама. Вход свободный.

Александр Селимов родился в Махачкале в 1963 году, в семье преподавателей и деятелей искусства. Отец, Азим Агаханович Селимов, преподавал диалектологию русского языка в Дагестанском Университете. Мать, Людмила Селимова, вела программу «Ало, мы ищем таланты» на Дагестанском Телевидении. Дед поэта, Агахан Селимову, был направлен из Баку в Южный Дагестан, где работал под руководством первого секретаря обкома Азиза Алиева, был председателем и секретарем Хивского и Сулейман-Стальского районов.

Александр Селимов окончил Дагестанский Университет в 1986 году, с 1986 по 1989 год работал военным переводчиком в отделе международных

отношений министерства вооруженных сил республики Куба. В 1990 году поступил в магистратуру Делавэрского Университета в США, и после окончания поступил в аспирантуру Пенсильванского университета. Защитил степень доктора философии по специальности испанский язык и литература в 1996 году. Преподал испанскую и латиноамериканскую литературу в Делавэрском Университете. С 2008 по 2010 был избран сенатором, а

в 2010-2012 гг. был президентом сената Делавэрского Университета.

Александр Селимов является членом Пен Америк, Академии Американских Поэтов, почетным членом Союза Писателей и Художников Боливии, почетным послом культуры Юнеско.

Профессор Селимов также является членом координационного комитета Демократической Партии Делавэра и кандидатом в депутаты от графства Нью

Касл.

Стихи на русском языке Александр начал писать еще в юношестве. Во время службы в Республике Куба он перешел на испанский. Долгое время стихи оставались способом развлечения и одновременно отдушиной от переживаний, связанных и с личной жизнью на чужбине, и с воспоминаниями о родном Кавказе. С годами Латинская Америка и испанский язык становилась все ближе душе поэта и стихосложение стало изменяться коренным образом. Стихи перестали быть взглядом чужестранца, они стали отражать взгляд на жизнь изнутри, взгляд человека, который начал чувствовать свою принадлежность к ранее чуждому миру.

Книга «Окна в другие тела» состоит из пяти сборников стихов. Опубликованная мадридским издательством Вербум, одним из лидирующих издательств в испаноязычном мире (занимает 5 место по количеству проданных книг среди издательств в испаноязычном мире), эта книга является первым успехом поэта. Она вызвала большой интерес в литературных кругах Испании. В рецензиях выдающегося писателя и литературного критика Анхеля Эстебана, а также кубинского поэта Амаури Гутьерреса Селимов назван одним из подлинных голосов в современной испаноязычной поэзии.

«Поэзия Александра Селимова колеблется в этой книге между кризисом и восстановлением близости, между отсутствием и присутствием, между прошлым и настоящим, между «тобой» и «самим собой». Мы находимся в присутствии одного из самых аутентичных голосов в панораме

современной поэзии на испанском языке, который, как дополнительная заслуга, полностью интегрировался в языковое сообщество и культурную самобытность, далекую от своих корней“, - пишет Анхель Эстебан.

Книга была опубликована в Испании издательством Легадос.

«Пост-Фактум» - это книга о пересмыслении самого себя. Простой доходчивый текст некоторых стихов совмещается с очень богатым и необычным словарным запасом, поразительными поэтическими образами.

«Вызов и другие поэмы» это книга антивоенных стихов, получившая Почетную премию Виктория Урбано в 2018 году. Опубликована в США иbero-американским литературным сообществом.

Александр Селимов является автором многочисленных литературоведческих статей и трех монографий на тему испанского романтизма, и особенно творчества выдающейся поэтессы 19-го века Гертрудис Гомес де Авельянеды.

В 2019 году выйдут в печать сборник стихотворений Селимова под названием «Райские птицы», а также сборник рассказов о работе советских военных переводчиков в Латинской Америке, основанных на автобиографических воспоминаниях. В данный момент, Александр Селимов пишет остросюжетный роман, основанный на документальных событиях конца XX и начала XXI веков

Министерство культуры
Азербайджана,
Международный Центр Мугама,
литературный проект «SÖZ»

YENİLİKLƏR

TƏŞKİLATÇI CƏZALANDIRILDI

Vilnüs şəhər dairə məhkəməsi 1991-ci ildə Litvada törədilən yanvar hadisələrinə görə SSRİ-nin keçmiş müdafiə naziri Dmitri Yazovu 10 il azadlıqdan məhrum edib.

Bu barədə TASS məlumat yayıb. Məhkəmə Dmitri Yazovu hərbi cinayətlər və insanlığa qarşı cinayətlərdə təqsirli bilib.

Baş prokurorluq D.Yazov üçün ömürlük həbs cəzası istəmişdi.

Qeyd edək ki, D.Yazov həmçinin 1990-cı ilin yanvarın 20-də Bakıda törədilən kütləvi qırğınlarla rəhbərlik edənlərdən biridir.

Həmin qanlı gecə Azərbaycan paytaxtında 147 nəfər öldürülmüş, daha 744 mülki şəxs isə yaralanmışdı.

BAKİ AEROPORTU BİRİNCİDİR

Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportu postsovet məkanının bütün hava limanları arasında ən yaxşı aeroport kimi “Skytrax World Airport Awards” mükafatına layiq görülüb.

Azərbaycan paytaxtının hava limanı artıq üçüncü ildir ki, bu nominasiyada liderliyini qoruyur.

Bundan başqa, Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportu hər il beş milyona kimi sənişinə xidmət göstərən dünya aeroportları siyahısında 3-cü yeri tutub. Siyahıya “London Siti” aeroportu (London City Airport, LCY) başçılıq edib.

Daha bir nüfuzlu nominasiyanı Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunun yeni aerovağzal kompleksi (Terminal 1) alıb. Belə ki, o, dünyanın ən yaxşı terminallarının onluğuna daxil olub.

TƏMİZLİK AKSİYASI

sosial mediada yayılan video materiallarda zibillərlə dolu yerlər təmizlənir və tullantılar atılmış yerin əvvəlki və son-

rakı fotoları paylaşılır. Könlülər ilk olaraq zibil dolu bir yerin foto-şəklini çəkir, sonra orada olan bütün zibilləri təmizləyir və bölgənin yeni vəziyyətini paylaşır. Bu aksiya gün keçdikcə daha çox insana çataraq yayılır. Buna görə də biz də bu prosesdə iştirak edərək bölgədə bu istiqamətdə ilk addımı atdıq və daha çox insanın bu hərəkata qoşulmasını gözləyirik”, - deyən gənclər bu aksiyanı davamlı olaraq həyata keçirəcəklərini və bu istiqamətdə fəaliyyət göstərən yerli təşkilat və dövlət qurumları ilə də əməkdaşlıq etməyə hazır olduqlarını bildiriblər.

Dünyada yayılmış məşhur təmizlik hərəkatına qoşulan iki gənc Göyçayın dağlıq ərzilərinə atılan tullantıların təmizlənməsi üçün aksiya keçirib.

Təbii ərazilərə atılan polietilen paketlərin, plastik butulkaların, torpaqda gec çürüyən materialların torpağın təbii qatına ziyan vurduğunu, bitki örtüyünü məhv etditini ekoloji faciə adlandıran bu iki gənc - Coşqun İsmayılov və Seymur Məmmədov tullantılar atılmış bir ərazini seçərək, oranın təmizliyini təmin edib. “Hər il Yer kürəsinə ildə 1,3 milyard ton məişət tullantısı atılır. Bu tullantıların 258-368 milyonu zibilxanalara, yüzdə 80-i isə okeanlara tökülür. Son zamanlar

MƏXƏZLƏR LƏZGİLƏR HAQQINDA

60 il ərzində səfəvilərin Dağıstanda siyasətini Dərbənd sultanı həyata keçirmişdi. Ona həmçinin Müşkül, Niyazabad, Şabran, Rustov, Barmak mahallarını da idarə etmək hüququ verilməmişdi. Sultan hər il həmin mahalların əhalisindən - hər evdən taxılın onda birini, ipəyin beşdən birini, örüşlərdən istifadə haqqını və cəza əvəzinə cərimə alırdı. Əksəriyyəti ləzgilərdən ibarət olan Quba və Tabasaran əyalətlərinin əhalisi həm də hərbi mükəlləfiyyət daşıyırdı.

Sultan və şahın başqa əlaltıları Şamaxıda və Dərbənddə yerləşən İran qənimətlərinə güvənərək Samur vadisinin ləzgilərini özlərinə tabe etdirmək istəyirdilər. Ona görə də tez-tez Dərbənddən buraya böyük qoşun dəstələri göndərilirdi. Lakin ləzgilər hər dəfə bu qoşunları darmadağın edirdilər.

Гербер И.Г. Описание стран и народов вдоль западного берега Каспийского моря в 1728 году. – ИГЭД, с. 78.

Бутков П.Г. Материалы для новой истории Кавказа с 1722 по 1803 год. Ч. 1-2. СПб., 1869. с. 95.

Rusiya Qafqaza ayaq qoyar-qoymaz ləzgilər çar hökumətinə qarşı şuriş və üsyanda bulunurdular. Dağıstanlılara qarşı hökumət min dürlü zülm və təzyiqtə yapırırdı. Müstəmləkət siyasətinin icrası üçün hökumət ləzgilərin torpaqlarını zəbt edib, mühacirlərə verirdi. Təqribən 60 sənə çar hökumətilə ləzgilərin mübarizə və müharibəsi davam etdi.

Ləzgilər şeyx Şamili müqəddəs bir vücud və mürid tanıyaraq və ona səmimən itaət edərək muma iləyin rəyasəti altında uzun müddət qərribə bir mətənlə çar hökumətilə vuruşuyurdular.

Rəşid bəy İsmayılov. Azərbaycan tarixi.
Bakı, 1993. Səh. 123.

Tiflisi, Yerevanı və Qarsı mühasirəyə almış ləzgi adlı xalq Portanın torpaqlarına da müntəzəm yürüşlər edir. Onlara qarşı qoşun göndərilməsə, böyük bəsbəxtliklər üz verə bilər.

Из донесения паши Эрзурума. Архив внешней политики России (АВПР), ф. 89. 1735. Д. 6, л. 136 об.

ЖИЗНЬ - НЕПРЕРЫВНОЕ СТРАНСТВИЕ

Когда речь заходит о Сиявусе Мамедзаде, к его имени обязательно прибивают такие эпитеты, как известный, талантливый, работающий, порядочный, аристократ. И все они действительно подходят этому замечательному человеку, поэту-переводчику.

Родился он в Ардебиле. В Баку долгие годы проживал на улице Полухина, ныне Муртузы Мухтарова. Постигать премудрости русского языка ему помогала бакинская детвора и средняя школа,

а позже - учеба в Азербайджанском государственном университете. Еще со студенческих лет его интересные статьи начали появляться в газете «Молодежь Азербайджана». В становлении его как литератора большую роль сыграл Литературный институт имени Горького в Москве.

Сиявуш Мамедзаде сделал достоянием азербайджанского читателя написанные на русском и других языках известные литературные произведения, а русская-

зычную аудиторию он долгие годы активно знакомит с азербайджанской литературой.

Он также является переводчиком книги «Блажная» Седагет Керимовой, куда входят повести и романы автора, и ее поэтического сборника «За семью горами». В последнее время творческий тандем работает над изданием новой книги стихов С. Керимовой.

Перевод нескольких стихотворений из этой книги мы предлагаем вашему вниманию.

СИЯВУШ МАМЕДЗАДЕ

СЕДАГЕТ КЕРИМОВА

ДИЛЕММЫ БЫТИЯ

Жизнь – непрерывное странствие,
Узнавания, расставания...
Годы жизни похожи на станции,
Разделенные на расстояния.

Путешествую по земле,
Обитаю на этой планете.
В мегаполисах или в селе,
Интересно мне все на свете.

Но приходит такая пора,
Придается скучная проза.
Убеждавшая тебя игра,
На поверку выходит, что – поза.

Наступает жестокость прозрения,
Тяготят очерствевшие души.
Вызывает чувство презрения
Безразличие рядом идущих.

И ты отходишь постепенно от массы,
Одержимой тягучей рутиной.
Раздражают толпы у кассы,
Шуршащие купюрами с кислой миной.

МАНКУРТ

Он друга бывшего пинал,
И ненависть не мог избить.
Он жертву иступленно распинал,
Готовый уничтожить и убить.

Потом переключился на жену,
И ей ушат достался грязи.
Вменял ей все грехи в вину
И дополнял картину безобразий.

Досталось и родному брату,
Как ярому врагу и супостату,
Пыталась тщетно урезонить хама
Разбитая словами сына мама.

Она, родившая его на свет,
Услышала слова, которых хуже нет.
Никто не мог остановить вулкан,
«Везувий» бушевал, все извергая лаву.

Он так и жил, не брезгуя хулою,
К страданиям близких глух, от злости слеп,
Не мучим совестью, и не сбегаем честью,
Он изрыгал лишь ненависть свою
на белый свет.

Когда однажды предал он свой край,
Никто не удивился, не опешил.
Таким, как он, продать за грош и рай,
Как сдуть букашку с сочной, спелой вишни.

МЕЧТА О ДОЖДЕ

Хлынул бы дождь проливной,
Необычный, веселый, шальной.
Не оставил бы он и травинки сухой,
Ни пенька, ни былинки,
Ни кочки одной.

Пусть запахнет, задышит земля,
Пусть изменится вкус и еда, и питья,
В честь природы запели чтоб здравицы,
Чтоб замолкла людская брехня,
И завистников мелких грызня.

Пусть все смоет живительный дождь,
Фальшь и ложь вмиг отбросит он прочь,
Червоточину вырвет из душ,
И заглазную, злобную чушь...

ВЕСЕННЕЕ

Ослепительно чиста синева,
Устремляется к небу трава,
Вновь кружится моя голова,
И природа полна волшебства.

Здесь гуляет в лугах аромат,
И сквозь тучи – сиянье плеяд.

И мерцает звезда вдалеке,
Призывая сбежать налегке.

Незабудок лазурные очи
Увлекают меня в небеса,
Стрежень жизни крадет дни охоче,
Голосами бегущего дня.

На вершине Шахдага растопились снега,
Хлынет сель – устоят ли ущелья
Пред напором безумного селя?
Половодья атака близка...

КОНТРАСТЫ

Радость с печалью нерасторжимы,
Сумерки дня обещают закат.
Солнцевороты непровержимы,
Солнце заменит свеченье плеяд.

Каждая встреча чревата разлукой,
Каждая радость пройдет чередой.
Счастье с любимым окажется мукой,
Если любимый пройдет стороной.

Есть пробуждение весенней природы,
Есть угасание светлого дня.
Сумерки – старость, усталость, заботы,
Впрочем, все это не про меня!

КЪЕБЕЛЕДИН ШАИРРИН ЦИАРАР

АЙТЕКИН БАБАЕВА

ЯР АЛАЗ

Гатфарин рагь хьюьрезва мад цавара,
Чими нулар хичирзава чилериз.
Тлебиатни туна вичин навара,
Яран сувар гьанва ада эллериз.

Цуьквед техвер акьалтзава чуьллелал,
Къацу жезва къяляй-къилиз там, дере.
Гейран я зун тлебиатдин мелерал,
Кланивилив дугурзавай и бере.

Лув гузамач аршда чуьлава цифери,
Къакъан цавар элкьвенва мад гуьзгуьдиз.
Яран иер йикъарини йифери,
Хайи чилер хупи кланарда лезгидиз.

Берекаг гуз чи никлерин къацариз,
Чими йикъар алуькзава зар галаз.
Минетда за гьар гатфарихь гьуцариз,
Хайи халкъдин бахт экуь хуьй яр алаз.

КЪАРИБ ГЪУЬСЕЙНОВ

ЖЕЗ ТАХЪУЙ

Цуькверив диганва дагъларин ценер,
Ценера цацар гьич гъара жез тахъуй.
Клан я аз ватандин и къакъан синер,
Садрани адавай чара жез тахъуй.

Гъар инсандин дуьнья сакла туйгуьда,
Уф гайитла, гъилевай шем тухуьда.
Бахт авайдан къвале эквер куькуьда,
Аллагь, зи бахт къакъан тара жез тахъуй.

Хвешивили чи риклериз чим гьида,
Пакагъан югь гьикI жедатла низ чида?
Виняй гуьмир, эхир къяляй пис жеда,
Ягъанатиз масад гара жез тахъуй.

Чал квахайитла, душманди чун къагIда хьи,
Жув атIудай гапур гъиле гьатда хьи.
Пул ктхайла къилевай кас катда хьи,
Акьулдиллай зи пул пара жез тахъуй.

Къариб гьикъван элкьвейтIани ракъинихь,
Эхир са югь авачиз туш рекъинихь.
ХкIурайIа маса касдин гьахьинихь,
Зи дердиниз, Аллагь, чара жез тахъуй.

САМЕД САМЕДОВ

СЕКИНЗ-СЕКИНЗ

ХьюьтIуьн уьмуьр хъана куьруь,
Гатфар къевезва секинз-секинз.
Йикъар-варцар аваз вири,
Йис дигизва секинз-секинз.

Гъамни хифет клевера тваз,
Хьюьрезва рикI гатфар акваз.
Уьмуьр синагь авурбур заз,
Мукьвал жезва секинз-секинз.

Йисан къилел йис атана,
Мег рехи жез жув кват хъана.
Чавар фена, юкь кваквана,
РикI ишезва секинз-секинз.

Къуьзувилин гелер лацу,
Тават, на са чара аку.
Талгъурай хьи, ашкъидин цIу
Шаир кузва секинз-секинз.

ЖЕЛИЛ СЕФЕРЧИНОВ

«ЛЕЗГИНКА»

Лезги стха, тарихда ви гел ава,
Вахъ дем ава, вахъ мел ава, эл ава.
И дуьньяда тай авачир къуьл ава,
Чи гьиссерин цIайни гурва «Лезгинка».
Лезги халкъдин рикIин гъава «Лезгинка»

Руьгь рекъидач къегьгал ксар аватIа,
Бахтлу я чун, и макъам чахь аматIа.
Фирягь хьурай майданар чи, агата,
Чи фуни къел, чи яд, гъава «Лезгинка»,
Гьатуй ви ван чиле, цава, «Лезгинка».

Чагъан, далдам ядай ксар гара хуьй,
И макъамдал илигдайбур пара хуьй.
Усалбуруз адакай са чара хуьй,
Руьгь хкаждай чандин дава «Лезгинка»,
Лезги халкъдин рикIин гъава «Лезгинка».

И макъам чаз атанвайд я махарай,
Ксанвайбур авудзавай ахварай.
И дуьньядин гъар са пипIе, яргъара,
Чун чирзавай ви ван ава, «Лезгинка»,
Лезги халкъдин рикIин гъава «Лезгинка»!

С ВЕРОЙ В ДУШЕ

ГОВОРИ БЛАГОЕ ИЛИ МОЛЧИ

Умение говорить - это бесценный дар от Аллаха, давшего нам возможность высказываться во благо. Человек всегда должен анализировать и контролировать свою речь, дабы не вызвать гнева нашего Господа.

За каждое высказанное слово нам непременно придётся держать ответ, но, к сожалению, многие из нас не контролируют свою речь и необдуманно бросают слова на ветер. По поводу этого Всевышний Аллах сказал: «Не следуй тому, чего ты не знаешь. Воистину, слух, зрение и сердце - все они будут призваны к ответу» (сура «Аль-Исра», аят 36).

Пророк Мухаммад (мир ему и благословение Аллаха) сказал: «Поистине, Аллах с порицанием относится к пустословию». Знай, что каждый взрослый и дееспособный мусульманин, должен воздерживаться от произнесения любых слов, за исключением таких, в

полезности которых не возникает никаких сомнений. Посланник Аллаха (мир ему и благословение Аллаха) сказал: «...пусть тот, кто верует в Аллаха и в Последний день говорит благое или молчит.» (иначе говоря, воздерживается от лжи, сплетен, распространения всевозможных слухов и так далее). Это изречение пророка ясно указывает на то, что следует произносить лишь благие слова, иначе говоря, такие слова, которые определенно принесут пользу, а если относительно этого возникают какие-либо сомнения, необходимо хранить молчание.

Имам Аш-Шафии, да помилует его Аллах, сказал: «Когда человеку захочется что-нибудь сказать, ему прежде всего следует обдумать свои слова, и, если выяснится, что это принесет пользу, пусть говорит, если же относительно этого у него возникнут сомнения, пусть хранит молчание, пока не обнаружится, что его слова могут принести пользу. Не говори о том, что не имеет к тебе отношения, ибо если ты произнесешь слово, то оно будет владеть тобой, и ты им владеть не будешь».

Порой мы болтаем целый день, не обращая внимания, говорим ли истину или неправду. В большинстве случаев мы не любим искать источников информации и легко, а порою искаженно передаем, не ведая об их участии. Не взираем на то, что наши слова могут ранить сердца и разрушать семьи. Малик ибн Динар (да

будет доволен им Аллах) сказал: «Когда ты заметишь чёрствость в сердце, слабость в теле, лишение себя удела, то знай, что ты порой ведёшь бесполезную речь».

Сообщается, что Аму Муса аль-Аш'ари, да будет доволен им Аллах, сказал: «Однажды я спросил: «О посланник Аллаха, кто из мусульман является достойнейшим?» Он ответил: «Тот, от зла языка и рук которого избавлены другие мусульмане».

Также Посланник Аллаха (мир ему и благословение Аллаха) сказал: «Человеку предостаточно греха, если он говорит обо всем, что слышит». Искуплением за пустословие, является молчание и произнесение благих слов. Спрашивать других о том, что тебя не касается, также является пустословием.

Имам аль-Газали учит нас, как оставить и избавиться от бесполезной речи. Он пишет: «Человек сможет оставить бесполезную речь, если будет всегда знать и помнить, что смерть может прийти к нему в любую минуту. А также то, что ему придётся отвечать перед Богом за каждое сказанное слово.»

Помни, что самым прекрасным состоянием, в котором ты можешь находиться, является отказ от злословия, лжи, пустословия и любых других слов, которые могут принести вред тебе и другим.

Сафарбек САФАРБЕКОВ

ГАФАРГАН

Асал	– гужлу
Астан	– алат
Баркьар	– япунжи
Баяш	– тгебиатдин секин бере
Варгалас	– патяхъ тІвал
ГадкІунун	– дарбадагъ авун
Гардас	– макьсад, ният
ГенгецІ	– къаядин нуькІ
Гугуц	– гъаясуз
Гурава	– пис ният
Гьаларт	– гафунин артух гьарф
Гьаркъа	– ялгъуз
ГьатІ	– мердимазар
Гьес	– мурдар
ГьутьІ	– эхир
ГьацІар	– гьавурда акьадай
ДандакІ	– тум атІанвай
Деш	– къизил
Жаг	– дарман
ЖецІи	– жинс
Итал	– перемдин цен
Какь	– араба
Качугъун	– хьел кваз хьун
Кисил	– камаллу
КитІ	– жаза
Кьаг	– къен ичІи карч
Кьарх	– кристалл

СОЛЬНЫЙ КОНЦЕРТ
СОЛИСТКИ ЛЕЗГИНСКОГО НАРОДНОГО
АНСАМБЛЯ ПЕСНИ И ТАНЦА
«СУВАР»

**Джавахи
Абдулова**

Город
Дербент

Справки по телефону : 055 555 53 93

Дорогие поклонники лезгинских песен!

20 апреля 2019 года в 18:00 в Лезгинском Государственном Театре имени С.Стальского города Дербент вас ждет прекрасный вечер. Впервые с сольным концертом выступит очаровательная солистка Лезгинского Народного Ансамбля «Сувар» Джавахир Абдулова. Не пропустите!

КСТАТИ...

Однаждымышь заметила, что хозяин фермы поставил мышеловку. Она рассказала об этом курице, овце и корове. Но все они отвечали: «Мышеловка - это твои проблемы, к нам она никакого отношения не имеет!»

Чуть позже в мышеловку попала змея - и укусила жену фермера. Пытаясь ее излечить, жене приготовили суп из курицы. Потом зарезали овцу, чтобы накормить всех, кто приехал навестить больную. И, наконец, закололи корову, чтобы достойно накормить гостей на похоронах.

И все это время,мышь наблюдала за происходящим через дырочку в стене и думала о вещах, которые ни к кому никакого отношения не имеют!

Мораль: Если вас что-то не касается напрямую, не думайте, что это что-то не ударит вас по голове.

НОВЫЕ НАЗНАЧЕНИЯ

Глава Дагестана Владимир Васильев подписал распоряжение, согласно которому министром по национальной политике и делам религии РД назначен Энрик Муслимов.

Ранее Энрик Муслимов исполнял обязанности мэра Дербента, также был полномочным представителем главы Дагестана в Южном территориальном округе и начальником дагестанского управления.

Самый молодой доктор наук Заур Алисултанов назначен общественным помощником Главы Дагестана. На днях Владимир Васильев вручил удостоверение своим первым общественным помощникам — старшему тренеру сборной команды республики по боевому самбо Абдулману Нурмагомедову и профессору ДГУ Зауру Алисултанову.

Глава региона рассказал о принятом решении по созданию института помощников. Владимир Васильев отметил уникальность Заура Алисултанова, который поразил всех, когда уже в 27 лет стал выдающимся ученым.

«Samur» Ləzgi Milli Mədəni Mərkəzinin idarə heyəti və «Samur» qəzeti redaksiyasının kollektivi tanınmış iş adamı Əfəndi İsmiyevə oğlu Fəridin vaxtsiz vəfatından kədərləndiyini bildirir, onun yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verir.

САМУР
Baş redaktor
Sədaqət KƏRİMOVA

Redaksiyamızın ünvanı: AZ 1073
Bakı, Mətbuat prospekti,
“Azərbaycan” nəşriyyatı,
3-cü mərtəbə, 101-ci otaq.
www.samurpress.net
www.sedagetkerimova.com
e-mail:sedagetkerimova@gmail.com

Hesab nömrəsi:
26233080000
“Kapital bank”ın 1 saylı
Yasamal filialı
kod 200037
VÖEN 130024708

Qəzet Azərbaycan
Respublikasının Mətbuat
və İnformasiya Nazirliyində
qeydə alınıb.

Qeydiyyat nömrəsi - 78

İndeks: 5581
Sifariş: 1056
Tiraj: 2000
Tel:(012)432-92-17

“Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunmuşdur.